

Asia: Lausuntopyyntö Maaselän tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta

Utajärven kunta
kirjaamo@utajarvi.fi

Lausunto

1 Johdanto

Utajärven kunta pyytää lausuntoa Maaselän tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta. Hankealueen pinta-ala on n. 700 ha. Alun perin on tarkasteltu Hepoharjun (39 voimalaa) ja Maaselän (20 voimalaa) ympäristövaikutuksia. Hankkeen YVA-selostuksesta on annettu yhteysviranomaisen lausunto jo vuonna 2017, jolloin Hepoharjun alueesta on luovuttu. Maaselän hanketta pienennettiin sittemmin 7 voimalan hankkeeksi. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on 265 m.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Kaavaselostuksessa on tarkastelut direktiivilajeista (IV(a)) saukkoa, metsäpeuraa ja sutta.

Suunnittelualueella toteutettiin lumijälkilaskentoja ja riistakamerasurveillancea. Luontoselvityksissä ei tehty sudesta havaintoja, mutta elinympäristömallin mukaan alueella on suden lisääntymiselle ja levähtämiselle soveltuvia paikkoja. Alueella on useina vuosina ollut susilauma. Vuonna 2024 alue on sijoittunut Pahkavaaran perhelauman reviirin rajalle.

Kaava-alueelle on tehty metsäpeuraselvitys, jossa tarkasteltiin hankealuetta ja n. 5 km sitä ympäröivää aluetta. Tarkastelualueella havaittiin kahdella suoalueella peuran jälkiä ja paikalliset ovat havainneen alueella metsäpeuroja. Selostuksen mukaan alueella ei ole GPS-paikannuspisteitä pantapeuroista 2008–2021. Alueella ei havaittu metsäpeuran varmistettuja vasonta- tai vasanhoitoalueita eikä metsäpeuralle merkittäviä Natura2000-alueita.

Luke huomauttaa, että metsäpeuran levinneisyysalueella Natura-alueiden suojeluperusteisiin on tulossa tarkennuksia metsäpeuran osalta (Uusi päivitetty aineisto on odottamassa käsittelyä Lajitieto.fi tietokannassa: Julkaisematon Natura2000 alueiden päivitys – metsäpeura, (Lajitieto.fi)). Hankealuetta lähimmät Natura-alueet kuuluvat tähän päivitykseen. Luken näkemyksen mukaan nämä Natura-alueet ovat metsäpeuralle merkittäviä. Kaava-alueella on myös elinympäristömallin mukaisia potentiaalisia vasonta- ja kesäajan elinympäristöjä, joka tulisi paremmin huomioida suunnittelussa.

Lähin tärkeäksi luokiteltu lintualue (FINIBA) on Muhoksen suot (n. 4,6 km päässä). Alueen pesimälinnustoon kuuluu mm. metsähanhi. Hankealueelle on tehty linnustaselvityksiä vuosina 2015–2016 ja uusia selvityksiä maastokaudella 2024.

Kaava-alueen koillispuolella (n. 450 m lähimmästä voimalapaikasta) sijaitsevan Kaakkurilammen ympäristössä havaittiin metsähanhinaaras poikasineen ja kolme muuta metsähanhiyksilöä. Metsähanheen arvioidaan koituvat pieniä törmäysvaikutuksia. Mutta olisi hyvä tarkastella myös mahdollisia vaikutuksia ja eritoten yhteisvaikutuksia metsähanhen lisääntymiselle.

Alueelta ei ole havaittu metson soitimia, mutta vuoden 2024 selvityksissä havaittiin teeren soitimia ja alueelta riekko sekä pyy. Lähimmät voimalat sijoittuvat 200–300 m päähän havaituista soitimista. Luke näkee, että olemassa olevan kirjallisuuden perusteella, etäisyydet teerensoidinten ja suunniteltujen voimaloiden sekä niihin liittyvien rakenteiden välissä ovat riittämättömät.

Yhteisvaikutuksia ympäristöön sijoittuvien hankkeiden kanssa on arvioitu suppeasti esim. suden, metsäpeuran ja Natura-alueiden osalta.

3 Lausunnon tiivistelmä

On hyvä huomioida, että metsäpeuran levinneisyysalueella Natura-alueiden suojeluperusteisiin on tulossa tarkennuksia metsäpeuran osalta, ja hankealuetta lähimmät Natura-alueet kuuluvat tähän päivitykseen. Luken näkemyksen mukaan nämä Natura-alueet ovat metsäpeuralle merkittäviä. Kaava-alueella on myös elinympäristömallin mukaisia potentiaalisia vasonta- ja kesäajan elinympäristöjä, joka tulisi paremmin huomioida suunnittelussa. Metsähanheen arvioidaan koituvat pieniä törmäysvaikutuksia. Olisi hyvä tarkastella myös mahdollisia vaikutuksia ja eritoten yhteisvaikutuksia metsähanhen lisääntymiselle. Luke näkee, että olemassa olevan kirjallisuuden perusteella, etäisyydet teerensoidinten ja suunniteltujen voimaloiden sekä niihin liittyvien rakenteiden välissä ovat riittämättömät. Yhteisvaikutuksia ympäristöön sijoittuvien hankkeiden kanssa on arvioitu selostuksessa suppeasti esim. suden, metsäpeuran ja Natura-alueiden osalta.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 03.02.2025 klo 13:30:42.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi: